

Gf.IV.30.095/2017/4.

A Debreceni Ítéltábla a felperes neve Hajdú-Bihar Megyei Adó- és Vámigazgatóság (FÉL CÍME., ügyintéző: dr. Tóth Gyöngyi jogtanácsos) által képviselt FELPERES NEVE (FELPERES CÍME.) felperesnek -, a Farkas és Nagy Ügyvédi Iroda (FÉL CÍME., ügyintéző: dr. Nagy Zsolt ügyvéd) által képviselt ALPERES NEVE (4071 ALPERES CÍME.) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2017. február 2. napján meghozott 1.G.40.020/2016/27. számú ítélete ellen a felperes részéről 29. sorszámon előterjesztett fellebbezés alapján indult másodfokú eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 12 700 (Tizenkettőezer-hétszáz) Ft perköltséget.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a cégjegyzékbe Cg....számon, 2004. október 15. napján bejegyzett **ADÓS**nak (a továbbiakban: adós) alapításától tagja és önálló cégjegyzésre jogosult vezető tisztségviselője az alperes volt.

Az adós felszámolását a Debreceni Törvényszék a 2013. november 11-én előterjesztett hitelezői kérelemre, 2014. április 15-i kezdő időponttal rendelte el.

A felszámolási eljárásban a felperes 2014. május 5. napján 317 108 Ft hitelezői igényt jelentett be, melyet utóbb 14 596 556 Ft-ra felemelt. Az adós felszámolója 15 523 049 Ft hitelezői igényt vett nyilvántartásba. Az alperes az adós éves beszámoló letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségeinek eleget tett, a felszámolási eljárásban a tevékenységet záró mérleget elkészítette, az adós pénzeszközeivel elszámolt a felszámoló felé.

Az alperes és az adós 2010. január 2-a és 2014. április 14-e között 23 kölcsönszerződést kötött, amelyek alapján az adós az alperes részére 2011-ben 3 325 000 Ft, 2012. április 14-én 300 000 Ft kölcsönt nyújtott. A kölcsönszerződésekben ügyleti kamatként a mindenkori jegybanki alapkamat + 5%-os összege került kikötésre. 2011. évben 3 325 000 Ft összegű pénz átadása történt meg az alperes részére a kölcsönszerződések alapján. A 2011. évben megkötött összesen további 3 710 587 Ft összegre vonatkozó kölcsönszerződésekben csak az alperes korábbi kamattartozását írták elő kölcsönként a felek. 2012. áprilisban 300 000 Ft összegű tényleges kölcsönnyújtás történt az alperes részére, további 4 854 908 Ft összegben pedig a kamatokat írták elő kölcsönként. 2012. évben az alperes 1 800 000 Ft kölcsönt visszafizetett az adósnak. 2013. évben 4 239 728 Ft összegű kamat előírása történt meg kölcsönként. 2014. január 1. napján pedig 1 084 158 Ft összegű kamatot írtak elő kölcsönként. 2013. évben 610 000 Ft összegű kölcsönt fizetett vissza az alperes.

Az adós 2012. szeptembertől nem fizette meg az esedékessé vált tartozásait, tevékenységet nem végzett, emiatt fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

2011-ben az alperesnek az adóssal szemben a kölcsöntartozása az ügyleti kamatokkal együtt 31 533 106 Ft volt. 2011-ben, a rövid lejáratú kölcsönök közül 3 285 002 Ft kölcsönt az adós könyvelésében a befektetett pénzügyi eszközök közé átvezettek, valamint az alperes tőketartozásához minden évben hozzászámították az ügyleti kamatot és azt tőkésítették. A módosított nyitó állomány így 34 818 108 Ft lett, a záró kölcsönállomány 2011. év végén pedig 41 853 695 Ft. A 2012. évi nyitó kölcsönállomány 41 853 695 Ft, a záró kölcsönállomány 45 266 578 Ft. A 2013. évi nyitó kölcsönállomány 45 266 578 Ft, a záró kölcsönállomány 48 896 306 Ft. A 2014. évi nyitó kölcsönállomány 48 896 306 Ft, a 2014. április 14-i záró kölcsönállomány pedig 49 980 464 Ft. Az adós könyvelésében a kölcsönök befektetett pénzügyi eszközként szerepelnek.

A felperes elvégezte az adós tevékenysége 2011. január 1. és 2012. december 31. napjáig, illetve 2013. január 1. napjától 2014. április 14. napjáig terjedő időszakának ellenőrzését személyi jövedelemadó, egészségügyi hozzájárulás és magánszemélytől levont személyi jövedelemadó adónemek tekintetében. Az ellenőrzések alapján a 2015. szeptember 22. napján keltezett ... számú határozatával az adósnál egészségügyi hozzájárulás adónemben 2011. júliusára 135 000 Ft, 2011. augusztusára 162 000 Ft, 2011. szeptemberre 270 000 Ft, 2011. októberre 203 000 Ft, 2011. novemberre 128 000 Ft, 2011. decemberre 1 002 000 Ft, 2012. január 15 000 Ft, 2012. áprilisra 81 000 Ft, 2012. decemberre 1 311 000 Ft, összesen 3 307 000 Ft adóhiányt állapított meg, amely után 1 653 000 Ft adóbírságot és 1 192 000 Ft mulasztási bírságot szabott ki, továbbá 1 256 000 Ft késedelmi pótlékot állapított meg.

A 2015. június 8. napján keltezett ... számú határozattal pedig 2013. decemberre 1 145 000 Ft, 2014. áprilisra 292 000 Ft adóhiányt állapított meg egészségügyi hozzájárulás adónemben és ezzel összefüggésben 718 000 Ft adóbírságot is kiszabott, valamint 122 000 Ft késedelmi pótlékot állapított meg. Mindkét határozatában az alperes mint magánszemély jövedelmének minősítette a kölcsönöket.

A felperes a keresetében „A csődeljárásról és a felszámolási eljárásról” szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 33/A. §-ának (1) és (3) bekezdései alapján annak megállapítását kérte, hogy az alperes az adós vezető tisztségviselőjeként ügyvezetői feladatait - a fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet 2010. december 31-i bekövetkezését követően - nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el és emiatt az adós vagyona 25 117 358 Ft-tal csökkent.

Állította, az alperes azzal, hogy a 2010. és 2014. közötti időben kötött 23 kölcsönszerződés alapján 25 117 358 Ft kölcsönt folyósított az adós házi pénztárából magának - amelyet nem is fizetett vissza - az adós vagyont csökkentette, és a felperesnek a felszámolási eljárásban bejelentett 14 531 956 Ft összegű követelése kielégítését megghiúsította.

Hivatkozott arra is, hogy az adós a bevallási kötelezettségét nem megfelelően teljesítette, ezért az utólagos adóellenőrzés során a kölcsönöket az alperes jövedelmének minősítette. Az alperes mint vezető tisztségviselő feladata az adós törvényes működésének a fenntartása, és mivel e kötelezettségét nem megfelelően teljesítette, emiatt kerültek utólag fizetési kötelezettségek előírásra. A fizetési képtelenséggel fenyegető helyzet értelmezése körében a Kúria számú ítéletében kifejtettekre hivatkozva állította, hogy a 2010. december 1. mérlegforduló napra elkészített éves beszámoló alapján az adós fizetési képtelenséggel fenyegető helyzete már ekkor fennállt, mivel nem rendelkezett megfelelő likvid pénzeszközzel a rövid lejáratú kötelezettségei megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperes perköltségében való marasztalását kérte. Vitatta, hogy az adós már 2010. december 31-től fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben lett volna. Hangsúlyozta, hogy a felszámolás elrendelésére is csupán 387 986 Ft lejárt tartozás alapján került sor és őt súlyos betegsége akadályozta az ügyvezetői tevékenysége ellátásában. Az éves beszámolók adataiból azonban megállapítható, hogy a betegségéig az adós gazdasági tevékenysége eredményes volt, rendszeres bevételekre tett szert, a kötelezettségeit ki tudta egyenlíteni, a kölcsönszerződések nem csökkentették az adós vagyonát.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét megalapozatlannak találta.

Hangsúlyozta, hogy „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 164. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alapján a perben a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy 2010. december 31. napjától az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes ezt a tényállítást nem bizonyította. A mérlegadatokat részletesen vizsgáló igazságügyi könyvszakértő kiegészített szakértői véleménye alapján az adós 2010. december 31. napján még 2 919 916 Ft pénzeszközzel rendelkezett, a lejárt szállítói tartozása 2 054 270 Ft volt, amelynek megfizetésére megfelelő pénzeszköze állt rendelkezésre. Ezen túlmenően az alapítókkal szembeni 2 000 000 Ft lejárt tartozása volt, amely a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megítélése szempontjából azonban nem vehető figyelembe, így a felperes által állított időpontban a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet még nem következett be. Az igazságügyi könyvszakértői vélemény alapján azt is megállapította, hogy az alperesnek 2012. áprilisában történt pénz kifizetése, azonban ebben az időpontban a felperes határozatával utólag megállapított adóhiány figyelembevételével sem következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet, arra csak 2012. augusztus 31. napját követően került sor. Kiemelte, hogy a felperes keresetleveléhez csatolt kölcsönszerződések közül 13 még 2010. december 31. napját megelőzően került megkötésre, ezért azok a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet 2010. december 31-i időpontban való bekövetkezése esetén sem lettek volna figyelembe vehetők az alperes felelőssége megállapításánál.

Megállapította, hogy az adósnál a 2012. szeptemberében bekövetkezett fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben kötött kölcsönszerződések alapján pénzmozgás már nem történt, azokban csupán az időközben esedékessé vált ügyleti kamatra kötöttek további „kölcsönszerződéseket”, ezek az adós aktív vagyonát nem csökkentették. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint az alperes felelőssége megállapításához szükséges, a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti feltételek nem következtek be, ezért a felperes keresetét elutasította.

Ez ellen az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben - tartalma szerint - a sérelmezett határozat megváltoztatását, az alperes felelősségének a keresete szerinti megállapítását és első- másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezését kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre állt bizonyítékok alapján tévesen állapította meg a tényállást, ezért az érdemi döntése megalapozatlan.

Fenntartotta azt az állítását, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete 2010. december 31. napjától megállapítható, ekkor ugyanis már nem rendelkezett megfelelő fedezettel a rövid lejáratú kötelezettségei megfizetésére. A tartozásai pedig ezt követően tovább nőttek. Állította, a fizetéseképtelenség megállapítása szempontjából nem az a mérvadó, hogy a fennálló tartozások kívül szemben állnak fenn, hanem az, hogy ezek a kötelezettségek rövid, vagy hosszú lejáratúként

vannak-e könyvelve. Kiemelte, hogy téves a sérelmezett határozatnak az alapítókkal szembeni kötelezettség figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos indokolása.

Az alperes a kölcsön visszafizetésével helyreállíthatta volna az adós törvényes működését, ezzel szemben a követelése megtérítését még a felszámolási eljárás alatt sem végezte el. Sérelmezte az elsőfokú határozatnak azt a megállapítását is, hogy 2012. április hónaptól nem volt pénzmozgás, hiszen ezután újabb kölcsönszerződések kerültek megkötésre, az ügyleti kamatot az alperesnek az adós részére meg kellett volna fizetnie.

Álláspontja szerint az adós fizetőképessége szempontjából annak nincs jelentősége, hogy milyen jogi címen kapta az újabb kölcsönt.

Kiemelte, hogy a kölcsönszerződések szövegezése azonos, minden esetben tartalmazza azt a kitélt, hogy „az összeg átadását, illetve átvételét a felek ezen kölcsönszerződés aláírásával kölcsönösen elismerik”, ezért nem helytálló az a következtetés, hogy pénzügyi tranzakció nem történt.

Álláspontja szerint, mivel az alperes nem bizonyította, hogy ezek a kölcsönszerződések nem érintették az adós aktív vagyonát, ezért a vagyonsökkenésért a felelőssége megállapítható.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes perköltségében való marasztalását kérte, egyetértve az elsőfokú ítélet indokaival.

Kiemelte, hogy a felperes a per tárgyát képező jogügyleteket eltérően ítéli meg. A keresetlevél benyújtását megelőzően ugyanis a kölcsönöket személyi jellegű kifizetésnek, ezáltal az ügyvezető jövedelmének tekintette, míg a peres eljárásban ezzel ellentétben kölcsönnek minősítette.

Az ítéletátlának a Pp. 256/A. §-ának (3) bekezdése szerinti felhívására a felek egyike sem kérte az ügyben tárgyalás tartását, ezért az ítéletátl a Pp. 256/A. §-ának (4) bekezdése alapján - utalva a Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontjára - a fellebbezést tárgyalás tartása nélkül bírálta el.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az ítéletátl megállapítása szerint az elsőfokú bíróság a felek előadásainak és a lefolytatott bizonyítási eljárás adatainak a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelő, okszerű értékelése alapján érdemben helyesen állapította meg, hogy a felperes a per során nem bizonyította azt a tényállítást, hogy az adós 2010. december 31. napjától fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt, és az alperes az általa állított vagyonsökkenést okozta volna, ezért a felperes keresetét megalapozottan utasította el.

A felperes fellebbezésében előadottak nem szolgálhattak alapul az elsőfokú bíróság részéről eljárási szabálysértés nélkül meghozott, a bizonyítékok helytálló mérlegelésén alapuló, megalapozott ítéletének a megváltoztatásához vagy hatályon kívül helyezéséhez. Az ítéletátl az elsőfokú bíróság érdemi döntésével is egyetért, annak indokait a fellebbezésben foglaltakra is tekintettel a következők szerint egészíti ki:

Arra helyesen hivatkozott a felperes, hogy a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdésében meghatározott fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megállapíthatósága tekintetében a kialakult bírósági gyakorlat szerint valóban az a lényeges kérdés, hogy az adós a tartozását az esedékességgel képes-e kiegyenlíteni. Ha erre nem képes, mert nincs megfelelő pénzeszköze - vagy megfelelő hitele a tartozás kifizetésére, illetve nem tud megállapodni a hitelezővel a teljesítés más módjában vagy a

teljesítési határidő módosításában -, akkor bekövetkezik a fenyegető fizetéseképtelenség abban az esetben is, ha az adós egyéb vagyona - a kimutatások szerint - fedezetet nyújtana a tartozások kielégítésére (BH2014.188.).

Az viszont, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezett-e, illetve az mikor következett be, mindig az adott ügyben feltárt összes körülmény ismeretében állapítható meg. Azzal is helytállóan érvelt a felperes a fellebbezésében, hogy az adós követeléseinek szempontjából a Cstv. 33/A. §-a és az annak értelmezésével összefüggésben kialakult bírósági gyakorlat sem tesz különbséget az adós kívülálló, harmadik személyekkel szemben fennálló követeléseinek, illetve a tagok, vezető tisztségviselők vele szembeni tartozásai között.

A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet akkor következik be, amikor az adós tartozásait likvid vagyon hiányában nem képes kifizetni (objektív feltétel) és erről a vezető tisztségviselő tudomást szerzett vagy gondos eljárás esetén tudomást kellett volna szereznie (szubjektív feltétel).

Az ítélet tábla ezért először azt vizsgálta, hogy a felperes által megjelölt időpontban, 2010. december 31-én fennállt-e az objektív feltétel.

A felperes keresetleveléhez 1/F/1-1/F/22. alatt csatolt kölcsönszerződések a ténylegesen átadott kölcsönök, és a tőkésített kamatok vonatkozásában azonos tartalommal kerültek megkötésre, a kölcsönök (kamatok) visszafizetésének a határidejét azonban nem tartalmazták. Azt a felperes sem állította, hogy e szerződések alapján fennálló visszafizetési kötelezettséget az adós döntéshozó szerve a felszámolási eljárást megelőzően lejárttá tette. Ezért helytállóan állapította meg - ugyan eltérő jogi indokolással - az elsőfokú bíróság azt, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetének kezdő időpontja szempontjából a 2010. december 31-i mérlegforduló napra elkészített éves beszámolóban feltüntetett kölcsöntartozások összege a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet szempontjából nem vehető figyelembe, ugyanis ekkor még nem járt le e követelések visszafizetési határideje. Az igazságügyi szakértő 16. sorszám alatt csatolt, valamint 22. sorszám alatt kiegészített szakértői véleményéből pedig az is megállapítható, hogy ezt követően 2012. áprilisáig - az utolsó kölcsönszerződés megkötésének időpontjáig - az adós nem volt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben.

Utal arra is az ítélet tábla, hogy a vezető tisztségviselő - Cstv. szerinti - felelőssége megállapításának egyik, de nem elégséges feltétele, hogy az adós felszámolásának elrendeléséig folyamatosan álljon fenn az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete. A vezető tisztségviselők hitelezőkkel szembeni felelősségét vizsgáló joggyakorlat-elemző csoport megállapításai is erre utalnak: „Előfordulhat ugyanis, hogy a szükséges mértékű likvid vagyon csak átmenetileg hiányzik, mivel ez a helyzet megszüntethető, például a lejárt követelések átütettségével, egyes tipikusan gyorsan értékesíthető tárgyi eszközök értékesítésével, jól előkészített gazdasági döntésekkel. Ha az időlegesen korábban fennállt fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet megszűnt, akár a vezető tisztségviselők tevékenysége következtében, akár attól függetlenül, a vezető tisztségviselőnek az átmenetileg fizetéseképtelenséggel fenyegető időszak alatt tanúsított magatartása a Cstv. alapján nem értékelhető.” (Összefoglaló vélemény 20-21. oldal).

Ezért, ha 2010. december 31. napján az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete be is következett (volna), az csupán átmenetileg állt fenn. A rövid lejáratú kötelezettségei közül csak 2 054 270 Ft összegű lejárt esedékességű kötelezettsége volt az adósnak, melyeket rövid határidőn belül (2011. január 14-én és 19-én) ki is egyenlített, így ha a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete fenn is állt (volna), az e tartozások kifizetésével megszűnt.

Mindezekre tekintettel helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes nem bizonyította azt a tényállítást, hogy az adós 2010. december 31. napjától a felszámolási eljárása közzétételéig folyamatosan fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt. Az ítélet tábla megállapítása szerint a rendelkezésére állt bizonyítékokat okszerűen mérlegelve jutott arra a következtetésre is az elsőfokú bíróság, hogy az adós fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzete csupán 2012. augusztusától állapítható meg. Ezt követően azonban a felperes olyan vezető tisztségviselői magatartást, mulasztást, amely a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben az adós vagyonsökkenését eredményezte (volna) nem jelölt meg, ezért az alperesnek a Cstv. 33/A. §-ának (1) bekezdése szerinti felelőssége megállapítására nem kerülhetett sor.

Kiemeli az ítélet tábla, hogy az alperes felelősségének megállapításához a felperesnek az adós vagyonának a kedvezőtlenebbé vált módosulását kell bizonyítania. A Cstv. 3. §-a e) pontjának utaló szabálya alapján vagyon mindaz, amit „A számvitelről” szóló 2000. évi C. törvény befektetett eszköznek vagy forgóeszköznek minősít. Az adott ügyben az alperesnek azt a tényállítást, hogy a kölcsönszerződésekkel szemben 2011-ben 3 325 000 Ft, 2012-ben pedig csupán 300 000 Ft kölcsönadásra került sor, és a további szerződésekben az alperes kamattartozását „írták elő”, az igazságügyi könyvszakértői vélemény is alátámasztotta, ezért az adósnál ténylegesen vagyonsökkenés nem következett be. Az ügyleti kamatok „jóváírása” éppen az adós vagyonát (követeléseinek összegét) növelte.

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján a fenti kiegészítéssel helybenhagyta.

A fellebbezés eredménytelen maradt, ezért az ítélet tábla a Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a pereszes felperest az alperes számára a másodfokú eljárásban felmerült ügyvédi munkadíjból eredő perkieltségének a megfizetésére, amelynek összegét a meg nem határozható pertárgy érték figyelembevételével „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (3) bekezdése, valamint 4/A. §-ában foglaltak alapján a kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban határozta meg, figyelemmel arra a tényre is, hogy az ügyben másodfokú tárgyalás megtartására nem került sor. A felperes a teljes személyes illetékmentességi kedvezménye miatt feljegyzett fellebbezési illetéket „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése szerint irányadó „A költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban” című 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli az Itv. 46. §-ának (1) bekezdésében meghatározott mértékben.

Debrecen, 2017. szeptember 29.

Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit s.k. a tanács elnöke, Dr. Dzsula Marianna s.k. előadó bíró, Szilágyiné dr. Karsai Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelél:

- kiadó -